

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥΡΛΩΤΗΣ

A. Χριστουγεννιάτικα τραγούδια από την χορωδία:

1. Πανελλήνια Κάλαντα
2. Χιόνια στο καμπαναριό
3. Ω Χαρμόσυνα!

B. Ποιήματα από τις μαθήτριες Χριστοδουλάκη Ειρήνη και Μαστοράκη Μαρία: «*Τα Χριστούγεννα*» και «*Τι θα πει Χριστούγεννα*» αντίστοιχα.

Γ. Θεατρικό: «*Τα Χριστούγεννα του τεμπέλη*» διασκευή του γνωστού διηγήματος του *Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη*.

Η διασκευή έγινε από την φιλόλογο του σχολείου μας Μαρία Μετζογιαννάκη και η σκηνοθεσία και διδασκαλία από την μαθηματικό του σχολείου μας Δέσπω Οικονόμου.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Διασκευή: Μαρία Μετζογιαννάκη

Σκηνοθεσία-διδασκαλία: Δέσπω Οικονόμου

Μουσική επιμέλεια-ηχητικά εφφέ: Δέσπω Οικονόμου

Σκηνικά: Μαρία Δρακάκη, Δέσπω Οικονόμου

Κουστούμια: η ομάδα και η Δέσπω Οικονόμου

Υποβολείο: Ναταλία Σπυριδάκη

Φροντιστές σκηνής: Μαρία Μαστοράκη, Ειρήνη Χριστοδουλάκη

Πρόγραμμα: Ειρήνη Χριστοδουλάκη, Μαρία Μαστοράκη, Δέσπω Οικονόμου

Παίζουν κατά σειρά εμφάνισης:

1. Πεθερά του Παύλου-τεμπέλη: Πόπη Συντυχάκη
2. Παυλόπουλο*: Κατερίνα Ζερβάκη
3. Κουνιάδος του τεμπέλη: Ευαγγελία Κοντολαιμάκη
4. Κυρα-Παύλαινα: Ευδοξία Συντυχάκη
5. Κάπελας: Κατερίνα Μαραβελάκη
- 6-7. Ταβλαδόροι*: Μιχάλης Γαλανάκης, Πέτρος Καμπανός
8. Καφετζίνα*: Μαρία Κουκουράκη
9. Φίλη της καφετζίνας*: Γεωργία Νικολουδάκη
10. Κυρα-Κώσταινα: Φλώρα Χυσένας
11. Κυρα-Στρατίνα: Κατερίνα Μετζάκη
12. Μαστρο-Παύλος τεμπέλης: Λάουρα Χυσένας
13. Δημήτρης Φραγκοράφτης: Μιχάλης Φραγκιαδάκης
14. Παιδί με το καλάθι: Γιάννης Κυριακάκης
15. Δικαιούχος του γάλλου: Ρούντης Τοντόροφ

Δ. Κείμενο της σχολικής παράστασης :

Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη : Τα Χριστούγεννα του τεμπέλη

ΠΡΟΣΩΠΑ

Μαστρο-Παύλος ή τεμπέλης

Κυρα-Στρατίνα
Δημήτρης Φραγκοράφτης
Κάπελας
Γυναίκα του κάπελλα (ή παιδί στο πρωτότυπο*)
Κυρα-Κώσταινα
Παιδί με το γάλλο
Παυλόπουλο (ακουστικά μόνο)
Κουνιάδος (ακουστικά μόνο)
Πεθερά (ακουστικά μόνο)
Βουβά πρόσωπα (ταβλαδόροι, γυναίκα στο καφενείο,
δικαιούχος του γάλλου)

Πρόταση για σκηνικό : στη μια μεριά της σκηνής το σπίτι του Πισκολέτου και στην άλλη το καπηλειό. Στα ενδιάμεσα οι σκηνές του δρόμου.

ΣΚΗΝΗ Α' : ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Ηχητικό: με φωνές, βρισιές που ακούγονται και πιάτα που σπάζουν, καρπαζιές, βρισιές και επιφωνήματα πόνου (είναι οι φωνές των ίδιων των ηθοποιών πίσω από την πόρτα).

Ανοίγει η πόρτα του Πισκολέτου και πετάγεται εκείνος έξω κρατώντας το κεφάλι του ενώ πίσω του πέφτουν πράγματα, ακούγονται βρισιές του τύπου «**έξω από δω βρωμόσκυλο**»(πεθερά), «**αν ξαναπατήσεις το πόδι σου θα φας κι άλλες πιο πολλές**» (κουνιάδος), «**δρόμο τεμπέλαρε**» και μια παιδική φωνή «**βρωμόκυλο, πεμπέλη μπαμπά, ουστ**» (Παυλόπουλο).

Ο Πισκολέτος ενώ τρέχει μακριά στην αρχή όταν φτάνει σε απόσταση ασφαλείας τους μωτςώνει και φωνάζει «**Που θα πάει θα 'ρθω πίσω και θα σας δείξω εγώ**». Έπειτα στρίβει και φεύγει από τη σκηνή.

ΣΚΗΝΗ Β' : ΣΤΟ ΚΑΠΗΛΕΙΟ

Βρισκόμαστε στην **ταβέρνα** του Πατσόπουλου λίγες μέρες πριν από τα Χριστούγεννα. Έξω φυσάει βοριάς. Μέσα **βαρέλια** με την ένδειξη «οίνος.....(ξηρός, γλυκός κ.λ.π.)» και **μπουκάλια** κρασιού. Μπροστά σ' αυτά διάφορα προϊόντα με τις αντίστοιχες **ταμπέλες** (π.χ. σαπούνι, ρύζι, ζάχαρη) και **αντικείμενα** του μαγαζιού όπως μπρίκι, φλυτζάνια του καφέ, μύλος του καφέ. Βρίσκεται εκεί πίσω η γυναίκα του κάπελα σκουπίζοντας ποτήρια και φλυαρώντας με μια γειτόνισσα (Αυτές οι δυο κατά τη διάρκεια της παράστασης μπορούν να φτιάχνουν ή να λένε τον καφέ, να κουτσομπολεύουν ψιθυριστά κ.α.). Σ' ένα απ' τα τραπέζια κάθονται δυο πελάτες και παίζουν τάβλι, ενώ ο κάπελας τους παρατηρεί ή στέκεται στο κεντρικό ταμείο. Μπαίνει μέσα η κυρά Κώσταινα.

ΚΑΠΕΛΑΣ : Καλώς την κυρα-Κώσταινα. Ετελείωσε η λειτουργία, μαθές ;

ΚΥΡΑ – ΚΩΣΤΑΙΝΑ : Ετελείωσε, μωρέ αθεόφοβε. Εμάζεψα και τα κεριά, εβόθησα και τον παπα-Νικολή να συμμαζέψει. Κι εδώ είδα ότι μου λείπει λίγο ρύζι για να μαγειρέψω κι ήρθα με τέτοιο παλιόκαιρο σ' αυτό το καταγώγι του Σατανά.. (*Ανοίγει μια μπουκάλα και τη μωρίζεται καθώς μιλά και μετά πιάνει μια άλλη*). Βάλε μου μισή οκά να κάμω τσι ντολμάδες. (*Ενώ το παιδί σκύβει να πιάσει το ρύζι πίνει στα κρυφά μια γερή γουλιά, σκουπίζεται με το μανίκι και τη βάζει πάλι στη θέση της*). Και σύ που ήσουν, μωρέ αλειτούργητε;

ΚΑΠΕΛΑΣ : Δουλειά, βλέπεις, κυρα – Κώσταινα. Πρέπει να βγει το καθημερινό. Ελπίζω να με συγχωρήσει ο μεγαλοδύναμος.

ΚΥΡΑ-ΚΩΣΤΑΙΝΑ : Στην κόλαση θα πας μ' αυτό το άντρο της αμαρτίας. (*Χαμηλώνοντας τη φωνή*). Μπρούσκο είν' αυτό ; Βάλε μια στάξη να δω αν είν' καλό για τη μετάληψη. (*Της βάζει κι αυτή το πίνει μονορούφι*). Δεν είν' καλό, για πιάσε αυτόνο εκεί πέρα. (*Το ίδιο*). Μήπως εκεί πέρα αυτό είναι καλύτερο; ή τούτονε; Ας είναι τύλιξε μου ένα μπουκάλι να το πάω πεσκέσι του παπά.

Παίρνει το τυλιγμένο σε εφημερίδα μπουκάλι κρασί το βάζει κάτω απ' τη μασκάλη και κοιτάζοντας κρυφά εδώ κι εκεί κάνει να βγει έξω. Που και που το βγάζει, πίνει μια γουλιά και ρίχνει ένα ρέψιμο, μετά το ξανακρύβει και προχωρά.

ΚΑΠΕΛΑΣ : Ε, κυρα-Κώσταινα, ξέχασες το ρύζι ! (*προς το κοινό:*) Έφυγε η θεόμωρη. Κλησάρισσα τη φωνάζουμε γιατί είναι του παπά βοήθεια τακτική κι ότι πεντάρα πάρει η αθεόφοβη απ' το παγγάρι κάθε Κυριακή, έρχεται εδώ κάθε Δευτέρα και το ψωνίζει κρασί. «Οίνος εφραίνει καρδιαν ανθρώπου»: το λένε και τα εκκλησιαστικά. Α, να και η άλλη ταχτική μου. Καλή σου μέρα, κυρά-Στρατίνα!

ΚΥΡΑ-ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Καλή κι άραχνη είναι. Βάλε μια σουμάδα να παν οι πίκρες κάτω. Όπως την ξέρεις ε; (*του κλείνει το μάτι*).

ΚΑΠΕΛΑΣ : Ποιος σου χρωστάει πάλι κυρά – Στρατίνα. (*της σπρώχνει το ποτήρι όπου έχει ρίξει άφθοη ρακή*).

ΚΥΡΑ-ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Βάλε λίγο παραπάνω, χριστιανέ μου, μην την τσιγκουνεύεσαι! Και ποιος δε μου χρωστάει ντε; Εχάθηκε πια ο κόσμος ο τίμιος και καλοπληρωτής στσι μέρες μας. Ο μαστρο-Δημήτρης, ο φραγκοράφτης, μου χρωστά 3 νοίκια. Η Κατίνα, η ανιψιά μου, το αίμα μου ντε, μου άφησε αμανάτι για να τη δανείσω 10 δραχμές, ένα βραχιόλι - χρυσό μου το παινεύτηκε - αλλά οι δυο χρυσοχόοι που το πήγα λένε δεν αξίζει ούτε δυο τρύπιες δεκάρες. Τήνε πέταξα έξω από το σπίτι μου την ψεύτρα. Εντάξει αίμα μου, δε λέω, αλλά πώς να ζήσω κι εγώ η έρμη ;

Χτύπα άλλο ένα ! *(πίνει και συνεχίζει)*

Η Ασημίνα η παλιά νοικάρισσα, η τραγουδίστρα, όταν ξεκουμπίστηκε με το καλό, μου χρωστούσε 3 μήνες κι 9 μέρες. Κι ενώ ήπρεπε μπάρε να μου δώσει τα έπιπλα της, όπως ορίζει και το δίκιο, τα 'δωκε στον ομορφονιό τον αγαπητικό της. *(εδώ σήνουν αντί οι ταβλαδόροι)* Και σε μένα άφηκε ένα παλιοφυλαχτό λιγδιασμένο, τάχαμου του Άγιου Τάφου. Κι όντε τ' άνοιξα από περιέργεια τι να δω; Αντί Τίμιο Ξύλο, κάτι τρίχες και κουρέλια, μαγικά πράγματα. Τ' ακούς αυτό;

Ακούγεται εκείνη τη στιγμή ένα δυνατό ρίπισμα του αέρα και από την άλλη μεριά της σκηνής φαίνεται ο μαστρο – Παύλος τολιγμένος με ένα μπαλωμένο παλτό ή σακάκι δήθεν να αγωνίζεται να σταθεί στον δυνατό άνεμο.

ΚΑΠΕΛΑΣ : *(κοιτάζει από την πόρτα έξω)* Παλιοχρονιά και φέτος ! Όποιος δεν έχει κονάκι να κονέψει άσχημα θα τα περάσει τα φετινά Χριστούγεννα. Σα να μου φαίνεται ότι βλέπω το μαστρο – Παύλο τον Πισκολέτο να 'ρχεται κατά 'δω.

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Ου να μου χαθεί το κοπρόσκυλο. Τέτοιο άχρηστο τεμπέλικο κορμί δε ξανάγινε. Πέντε νοίκια μου χρωστά και τώρα μπαίνουμε στο έκτο και χαίρι σε δουλειά δε κάνει. Μόνο αν βρει καμιά δουλειά του ποδαριού και βγάλει μια δεκάρα την πίνει αμέσως στα καπηλειά. *(ρουφά μια κι αυτή)* Η πεθερά του του κατέβασε σταυρούς και Παναγίες, καντήλια, θυμιατά και κόλυβα, ο κουνιάδος του τονέ πέρασε ένα σομάρι ξύλο, τίποτα αυτός.

ΚΑΠΕΛΑΣ : Ήκουσα πως τονε ξεσπιτώσανε.

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Τσι προάλλες τονε πέταξε όξω η γυναίκα ντου. Απηύδησε πια η κακομοίρα. Ακόμα και η κόρη του*, τριώ χρονώ παιδί, τονε φασκελώνει μόλις τονε δει κι ίχνος σεβασμού δεν έχει. Πως να 'χει ντε για τέτοιο πατέρα;

Μπαίνει τρέμοντας από το κρύο ο μάστρο – Παύλος ο Πισκολέτος. Η κυρά – Στρατίνα μόλις τον βλέπει σηκώνεται και φεύγει και περνώντας από δίπλα του τον φτύνει παραμιλώντας «Ου να μου χαθείς, παλιόσκυλο, τεμπέλη».

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Πιάσε μια ρακή*, να ζεσταθούμε !

ΚΑΠΕΛΑΣ : *(αυστηρά)* Έχεις πεντάρα να τηνε πλερώσεις;

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Βάλε εσύ και μη σε νοιάζει. *(Αφού του σερβίρει τη ρακή, ο κάπελας αποσύρεται σε μια γωνία και ο μαστρο-Παύλος μονολογεί προς το θεατή)*. Πεντάρα λέει και που να τη βρω ο έρμος; Καλά τα λεφτά, καλή η δουλειά, καλό το κρασί, καλή κι η κουβέντα, αλλά πάνω από όλα η ξεκούραση. *(Τεντώνεται και χασμουριέται. Στη συνέχεια πιο δυνατά απευθυνόμενος στον κάπελα)*. Αχ να μην ήμωνα πρωθυπουργός, μωρέ κάπελα ; Θα σύντασα τον κανονισμό της εβδομάδας : την Κυριακή για σχόλη, τη Δευτέρα για χουζούρι, την Τρίτη για σουλάτσο, την Τετάρτη, Πέμπτη και Παρασκευή για εργασία και το Σάββατο για ξεκούρασμα.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΛΑ* : *(ειρωνικά)* Και οινοποσία !

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Ποιος λέει ότι οι εορτές είναι πολλές στους ορθόδοξους Έλληνες και οι εργάσιμες λίγες ; Αυτά τα λένε μόνο όσοι δεν έκαμαν σωματική εργασία και γατένε μόνο για τους άλλους να θεσμοθετούν.

Μπαίνει ο Δημήτρης ο Φραγκοράφτης. Ακούγεται δυνατός αέρας και βροντές.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ο ΦΡΑΓΚΟΡΑΦΤΗΣ : Καλημέρα, βρε παιδιά. Καιρός κι αυτός ε ; Ήρθα να πω το πρωινό μου. Πιάσε ένα δυνατό, βρε κάπελα, να ζεσταθεί το κοκαλάκι. Αυτό είναι το πρωινό μου ποτηράκι. Θ' ακολουθήσουν καμιά δεκαριά μέσα στη μέρα. Χρειάζομαι κι εγώ ένα διαλειμματάκι από τη δουλειά μου που είμαι σκυμμένος όλη μέρα στο βελόνι και ράβω – ξηλώνω, ράβω – ξηλώνω, ολημερίς. Βάλε κι ένα του μαστρο-Παυλάκη του φίλου μου να το πιούμε παρέα.

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Ουρανόσταλτος είσαι, καλέ μου άνθρωπε, χριστουγεννιάτικα.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΛΑ : *(ειρωνικά)* Για να λύσεις και το πρόβλημα της πεντάρας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ο ΦΡΑΓΚΟΡΑΦΤΗΣ : Πού σκόλη και γιορτή, μαστρο-Παυλέτο, φίλε μου. Ούτε καθισό, ούτε χουζούρι. Κάθε μέρα δουλειά και αύριο Χριστούγεννα και μου φαίνεται πως θα δουλέψουμε χρονιάρια μέρα.

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Θέλω κάτι να πω αλλά δεν ξέρω να το σταμπάρω περί γραμμάτου, Μαστρο-Δημήτρη μου. Μου φαίνεται πως αυτοί οι μαστόροι, αυτοί οι αρχόντοι, αυτή η κοινωνία, πολύ κακά έχουν διορισμένα τα πράγματα. Αντί να είναι η δουλειά μοιρασμένη ίσα στις καθημερινές, πέφτει

μονομιάς και μονόπαντα. Δουλεύουμε βιαστικά τις γιορτάδες κι έπειτα χασομερούμε βδομάδες και μήνες τις καθημερινές.

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΛΑ : Είναι κι η τεμπελιά στη μέση, βλέπεις. (στο κοινό) Εφάγανε ντονε οι δουλειές εδώ και παραπονιέται.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ο ΦΡΑΓΚΟΡΑΦΤΗΣ : Ας είναι τι να σου κάνει η προκομάδα κι η τεμπελιά ; Το σωστό είναι πολλά καθησά κι λίγη μαζωμένη δουλειά. Καλά λέει ο μαστρο-Παύλος. Άλλο αν είμαι ακαμάτης εγώ ή ο Παύλος ή ο Πέτρος ή ο Γκίκας. Εμένα η φαμελιά μου δουλεύει, εγώ δουλεύω, ο γιος μου δουλεύει, το κορίτσι μου μαθητεύει στη μοδίστρα. Και μ' όλα αυτά δεν μπορούμε να βγάλουμε τα νοίκια της κυρα-Στρατίνας. Δουλεύουμε για τη σπιτονοικοκυρά. Δουλεύουμε για το μπακάλη, για το μανάβη, για το τσαγκάρη, για τον έμπορο. Η κόρη θέλει το λούσο της, ο γιος το καφενείο του, το ρούχο του, το γλέντι του, που και που. Ύστερα κάνει προκοπή.

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Υγρασία μεγάλη, μαστρο-Δημήτρη μου, υγρασία κάτω στα μαγαζιά, χαμηλό μέρος, η δουλειά βαριά, ρευματισμοί, κρυώματα. Ύστερα κόπιασε, αν αγαπάς, ν' αργάζεις τομάρια. Το δικό μου το τομάρι άργασε πια, άργασε....

ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΛΑ : Καλά αργασμένο το δικό σου το τομάρι, μαστρο-Παύλο!

(ανεβοκατεβάζοντας το χέρι, υποδηλώνοντας τις σφαλιάρες από τον κουνιάδο του)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ο ΦΡΑΓΚΟΡΑΦΤΗΣ : Ώρα να φεύγω εγώ. Καλά Χριστούγεννα να 'χουμε.

Οι άλλοι του λένε «στο καλό». Ο κάπελας πιγαίνει πάλι στη γωνία κάτι να κάνει κι ο μαστρο-Παύλος μονολογεί.

ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΣ : Αχ! Παραμονή Χριστουγέννων σήμερα. Να 'χα τουλάχιστον λεφτά ν' αγοράσω ένα γαλόπουλο, ρεγάλο για τη φαμίλια μου, να κάνω κι εγώ Χριστούγεννα σπίτι μου, καθώς όλοι. Αχ, έπρεπε να το 'χα συλλογιστεί πιο πριν, να πήγαινα κι εγώ να δουλέψω τις τελευταίες ημέρες στα βυρσοδεψεία, όπως όλοι οι άνθρωποι, να βγάλω λίγα λεφτά για να περάσω τις γιορτές ας είναι και φτωχικά. Μήπως να ρωτούσα το φίλο μου το Δημήτρη το Φραγκοράφτη αν έχει δουλειά να μου δώσει για ένα χαρτζιλίκι έστω. Ας φύγω κι εγώ σιγά-σιγά. *(Κάνει να βγει, αλλά όταν πάει ως την πόρτα κα ακούει το βοριά κα τις βροντέ, γυρίζει πίσω, κάθεται και συνεχίζει το μονόλογο του.)*

Δε βαριέσαι, κρύο κάνει, που θα βρω καλύτερα. Μπορεί να 'ρθει και κανένας άλλος χριστιανός να με κεράσει άλλη μια ρακή να πάει καλύτερα η μέρα. Λένε ότι εκεί στην πατρίδα του την Καβάλα ο Μεχμέτ-Αλής, καλή του ώρα, ίδρυσε ένα τεμπελχανείο. Εκεί, επειδή το κακό είχε παραγίνει, ο επιστάτης σοφίστηκε να στρώσει μια ψάθα, κι εκεί ανάγκαζε όλους τους άνεργους να ξαπλώνουν. Ύστερα έβαζε φωτιά στην ψάθα. Όποιος επροτίμα να καεί παρά να σηκωθεί από τη θέση του, ήταν σωστός τεμπέλης κι εδικαιούταν να φάει δωρεάν το πιλάφι του. Όποιος σηκωνόταν και ξέφευγε από τη φωτιά, δεν ήταν σωστός τεμπέλης κι έχανε τα δικαιώματά του. Μα τόσες κεφαλές που έχουμε στον τόπο μας : δημάρχους, παπάδες, γυμνασιάρχες, *(καθώς εκφωνεί κάθε τίτλο δείχνει και το αντίστοιχο άτομο όπως κάθονται στις καρέκλες των επισήμων)* να μη σκεφτεί κανείς να φτιάξει ένα τεμπελχανείο και στο τόπο μας; Να δεις εσύ αν σηκωθώ και καθόλου απ' τη φωτιά.

Αχ! Μα πάλι αν είχα ένα γαλόπουλο τώρα δα στα χέρια μου πως θα γιόρταζα Χριστούγεννα ! Και πως θα με καλοδεχόταν στο σπίτι η καλή μου η μαστρο-Παύλαινα αν της το πήγαινα πεσκέσι. Αχ, βρε θεέ, δεν κάνεις κι ένα θαύμα και για μας τους φτωχούς.

ΣΚΗΝΗ Γ' : ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Εκείνη τη στιγμή από την άλλη πλευρά της σκηνής, δηλαδή έξω από τον δρόμο εμφανίζεται ένα παιδί που κρατά ένα καλάθι στον ώμο, από το οποίο προεξέχουν τα πόδια ενός γαλόπουλου, λάχανα και πορτοκάλια. Το παιδί κοιτάζει δεξιά-αριστερά, λες και ψάχνει κάτι να βρει. Αφού δεν τα καταφέρνει κτυπά στην πόρτα του καπηλειού και βάζει το κεφάλι του μέσα από την πόρτα.

ΠΑΙΔΙ : Ξέρεις πατριώτη του λόγου σου, που είναι το σπίτι του κυρ Θανάση του Μπελιόπουλου ;

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : *(σαν να του 'ρθε μια ιδέα , σηκώνεται και βγαίνει έξω προς το παιδί)* Του Μπελιόπουλου, ε;

ΠΑΙΔΙ : Μου 'πε τον αριθμό και τον εξέχασα. Τώρα τελευταία έπιασε σπίτι δω χάμω σ' αυτόν τον δρόμο. Πρώτα καθότανε στο Γεράνι.

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Του κυρ Θανάση του Μπελιόπουλου ; Και του πας πεσκέσια φαίνεται και γαλόπουλο ε; Χμ, ναι, ξέρω, να εκεί πέρα είναι το σπίτι του. *(και του δείχνει προς το δικό του)* Να φωνάζεις την κυρά-Παύλαινα, μέσα στην κάτω κάμερα, στο ισόγειο.....αυτή είναι η νοικοκυρά του..... πώς να πω είναι γενιά του.....την έχει λύσε-δέσε σ' όλα τα πάντα.... Οικονόμισσα στο νοικοκυριό του.... Είναι κουνιάδα του.... Μαθές θέλω να πω, ανιψά του.... Φώναξε τηνε και δώσε της τα ψώνια.

(προς το σπίτι) Κυρα-Παύλαινα, κόπιασε να πάρεις τα ψώνια που σου στέλνει ο κύριος ....ο αφέντης σου.

Στην άλλη πλευρά και καθώς η πόρτα του σπιτιού του ξεκλειδώνει και βγαίνει η **γυναίκα** του φωνάζοντας από μέσα «**Τι θες βρε ανεπρόκοπε;**» αλλά καθώς βγαίνει και βλέπει το παιδί βγάζει ένα επιφώνημα έκπληξης και χαράς και παίρνει τα πράγματα μέσα. Ο **μαστρο-Παύλος** προς το κέντρο της σκηνής και μονολογεί κοιτώντας προς τον θεατή.

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Μμμ, μου μυρίζει ήδη άρωμα ψημένης γαλοπούλας αλλά και αέρας συμφιλίωσης με την κυρά. Αλλά δεν θα πάω τώρα αμέσως. Ας τηνε να βράσει στο ζουμί της λίγο για να καταλάβει τι αξίζει ο καλός της που τον έδιωξε έτσι απερίσκεπτα. *(κατευθύνεται προς το καπηλειό)*

ΣΚΗΝΗ Δ' : ΣΤΟ ΜΕΤΑΞΥ

Εικόνα 1^η : Στο καπηλειό κάθεται ο **μαστρο-Παύλος** και όλο πίνει ή κοιτάζει το ρολόι του. Πίσω στον τοίχο του καπηλειού μπορούμε να βάλουμε ένα ρολόι και κάποιος να γυρνάει τους δείκτες του ώσπου να το φτάσουμε στην ώρα του βραδινού δείπνου ή με τη βοήθεια της μουσικής υπόκρουσης να δώσουμε την αίσθηση του χρόνου που περνάει. Οι ταβλαδόροι χτυπούν τα πούλια και μετά με νοήματα παραγγέλνουν κι άλλο καραφάκι, ο κάπελας με το **μάστρο-Παύλο** πίνουν και σουγκρίζουν τα ποτήρια τους, οι γυναίκες πίνουν καφέ και μετά κοιτάζουν τα φλυτζάνια τους.

Εικόνα 2^η : Στην απέναντι πλευρά, στον **μαστρο-Παυλέτο** το σπίτι, πάει ένας, σα βοσκός, με μια γκλίτσα που την χτυπά κάτω και κάνει φασαρία. Βγαίνει η **κυρα-Στρατίνα** και με χειρονομίες προς το σπίτι και προς τον άνθρωπο θέλει να τον πείσει να φύγει, ενώ αυτός με τις κινήσεις του δείχνει ότι διαμαρτύρεται για το καλάθι που του πήρανε. Τέλος το βλέπει, το παίρνει αν και άδειο και φεύγει θυμωμένος.

ΣΚΗΝΗ Ε' : ΣΤΟΥ ΜΑΣΤΡΟ – ΠΑΥΛΟΥ

Ο **μαστρο-Παύλος** βγαίνει από το καπηλειό λέγοντας «**Πάω τώρα κι εγώ**» και πηγαίνει σπίτι του φουσκωτός **καμαρωτός** και **σιγοσφυρίζοντας**. Μ' άλλα λόγια με τον αέρα του **σπουδαίου**. **Κτυπά** την πόρτα, **ξαναχτυπά** αλλά αφού κανείς δεν αποκρίνεται, **προσπαθεί** ν' ανοίξει. **Μάταια**, η πόρτα είναι κλειδωμένη από μέσα. Τότε **τραβιέται** λίγο παραπέρα και **φωνάζει** απ' το παράθυρο.

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Καλησπέρα, **κυρα-Παύλαινα**. Χρόνους πολλούς. Πως πήγε ο γάλλος ; Βλέπεις εγώ σου τον έστειλα για να καρδαμώσεις, **κοκόν**α μου. Και να 'μαι εδώ πάλι.

*Ησυχία. Ο **μαστρο-Παύλος** απορεί. Δεν ακούγεται τίποτα παρά σκύλος να γαβγίζει και κανένα άλλο ζώο. Ξαναφωνάζει.*

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Ε ! Μα δεν είναι κανένας στο σπίτι ; Ε !!

*Ακούγονται βήματα κι ανοίγει ένα παράθυρο εκεί δίπλα. Ξεπροβάλλει η **κυρα-Στρατίνα**.*

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Ε, **μάστρο-Παυλάκη**, να χουμε και καλό ρώτημα τι **γαλίζεις** και **γυαλίζεις** και καλό να μου 'χεις, **ασίκη** μου; Είδαμε και πάθαμε να **σκεπάσουμε** το πράμα για να μην **προσβαλθεί** το σπίτι. Εκείνος που ήταν δικός του ο γάλλος ήρθε κι **εφώναζε** κι **έκανε** μεγάλο **σαματά** και μας **εφοβέριζε** όλους. Κι η **φαμελιά** σου, επειδή τον είχε **κόψει** το γάλλο **μαθές** και τον είχε **βάλει** στο **τσικάλι**, **βρέθηκε** στα **στενά**...Είπε κι ο **κουνιάδος** σου «**Καλό κελεπούρι** ήταν κι αυτό, **μαθές**». Κι **επέρασε** η **φαμελιά** σου όλη τη μέρα **κλειδομανταλωμένη** από φόβο μην **ξανάρθει** **κείνος** πού 'χε το γάλλο και μας **φέρει** και την **αστυνομία**. Ήταν φόβος να μην **προσβαλθεί** κι **εμένα** το σπίτι μου. Άλλη φορά τέτοια **αστεία** να μην τα **κάνεις**. Τέτοια **προσβολή** δεν **ταιριάζει** στο σπίτι μου, τ' **άκουσες** ;

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Τώρα είναι μέσα η **φαμίλια** μου ;

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Είναι μέσα όλοι τους κι **έχουνε** το **φως** **κατεβασμένο** για το φόβο των **Ιουδαίων**. **Κοίταξε** καλά, **κακομοίρη** μου, να μη σε **νιώσει** από **ποθές** αυτός ο **αγριάνθρωπος** ο **κουνιάδος** σου γιατί **πάλι**..... *(του κάνει νόημα για ζύλο με το χέρι).*

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Είναι μέσα ;

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Ή μέσα είναι ή όπου να 'ναι **έφτασε**.. Να, **ακούω** τη **φωνή** του μου φαίνεται.

ΚΟΥΝΙΑΔΟΣ : Ε, **μαστρο-Παύλο**, **καλός** ήταν ο γάλλος.

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Και να μην **πάρω** κι εγώ ένα **μεζέ**, ο **κακομοίρης**;

ΠΑΥΛΑΙΝΑ : *(από μέσα)*Να μην **πάρεις**!

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Τι σου **χρειάζεται** ο **μεζές**, **μάστρο-Παυλάκη** ; Τα **πράματα** είναι πολύ **σκούρα**. **Δουλειά**, **Παυλάκη** μου, **δουλειά**. Πήγαινε να **δουλέψεις** και ό,τι **έγινε**, **έγινε**. Πήγαινε να **δουλέψεις** για να μου **φέρεις** κι **εμένα** τα **νοίκια** μου. Τ' **ακούς**;

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Τ' **ακούω**.

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : **Φέρε** μου **συ** τον **παρά** μου και μ' **όλη** τη **φτώχεια** μου, **θυσιάζω** μια **γαλοπούλα** και την **τρώμε** όλοι **μαζί**.

*Ακούγεται **μουρμούρισμα** από το σπίτι του **μαστρο-Παύλου** και μια **παιδικά** **φωνή** να **λέει**.*

ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟ : Την **υγεία** σου, **ματο-Παλο**, **τεμπελόκυλο**, **κακέ** **πατέλα**. Τον **εφάμα** το **λάλο**. Να **πάλε** και **πέντε** κι **άλλα** **πέντε** **δέκα** *(κάνοντας τη **γνωστή** **χειρονομία**).*

ΚΥΡΑ – ΣΤΡΑΤΙΝΑ : Μη **στέκεσαι** **στιγμή**, **μαστρο-Παυλέτο** μου, το **καλό** που σου **θέλω**. **Δρόμο** τώρα και **μεθαύριο** που θα **τελειώσουν** οι **σκόλες** των **Χριστουγέννων**, **δουλειά**, **δουλειά**. *(κλείνει το **παράθυρο**).*

*Ακούγεται **κρότος** **βαριών** **βημάτων** και **βρισές** από το **δικό** του **σπίτι** και το **κλειδί** στην **πόρτα**. Ο **μαστρο-Παύλος** **κάνει** ένα **βήμα** **πίσω**, **αναστενάζει** και **φεύγοντας** **παραμιλεί**.*

ΜΑΣΤΡΟ-ΠΑΥΛΟΣ : Δρόμο τώρα. Δρόμο και δουλειά ! Δουλειά σας λέω!

* Σημείωση διασκευαστή : Στα σημεία με τον αστερίσκο δηλώνεται πάντα κάποια αυθαιρεσία στο σενάριο σε σχέση με το διήγημα του Παπαδιαμάντη π.χ. μετατρέψαμε το παιδί του καφενείου σε γυναίκα του καφετζή και το γιο του μάστο-Παύλου σε κόρη λόγω του ότι τα αντίστοιχα παιδιά-ηθοποιοί στην παράστασή μας ήταν κορίτσια. Επίσης «επενδύσαμε» τις διάφορες σκηνές με αρκετά βουβά πρόσωπα-κομπάρσους για να έχουν συμμετοχή στο θεατρικό όσον το δυνατό περισσότερα παιδιά από τη θεατρική ομάδα. Για τη γλώσσα θεωρήσαμε σωστό να ακολουθήσουμε την κρητική διάλεκτο για να είναι το έργο πιο οικείο στην ντόπια κοινωνία. Αναφορές σε πρόσωπα και πράγματα της τοπικής κοινωνίας έχουν γίνει και σε άλλα σημεία του κειμένου για να βγει πιο πολλή πλάκα (π.χ. το όνομα του παπα-Νικολή, την αναφορά στο δήμαρχο και το γυμνασιάρχη κ.λ.π.)